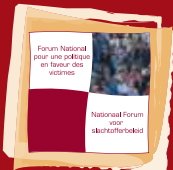

Uw rechten als slachtoffer van een misdrijf

Nationaal Forum voor
Slachtofferbeleid

.be

Foto's: *imagesource CD IS191 - Dekstop Icons*
Photo Alto 14 - Crowds by Frédéric Cirou

VOORWOORD

Hoewel slachtoffer worden van een misdrijf een moeilijke en vaak pijnlijke ervaring is, heeft onze samenleving lange tijd te weinig aandacht besteed aan de problemen waarmee slachtoffers worden geconfronteerd. Maar de afgelopen jaren zijn er verschillende positieve belangrijke veranderingen tot stand gekomen. Geleidelijk aan is er meer en meer aandacht voor de positie van slachtoffers in het geheel van de strafprocedure.

Een van de problemen die slachtoffers echter nog vaak tegenkomen, is de zoektocht naar concrete en verstaanbare informatie over hun rechten en plichten en over wat zij kunnen verwachten van politie, justitie en hulpverlening.

Het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid wil met deze brochure bijdragen tot het correct informeren van het slachtoffer.

De brochure start met een overzicht van de fundamentele rechten van het slachtoffer. Vervolgens worden deze rechten verder uitgewerkt doorheen concreet omschreven situaties bij de diverse instanties waarmee slachtoffers in contact kunnen komen.

Achtereaan de brochure vindt u een alfabetische lijst met definities van veel voorkomende woorden.

Daar de strafprocedure zeer uitgebreid en complex kan zijn, is het moeilijk om in het bestek van een brochure volledigheid na te streven. Daarom bevat deze brochure tot slot nog een lijst met nuttige adressen en telefoonnummers van diensten waar u steeds bijkomende inlichtingen kan vragen en een alfabetische index (pagina's 40 - 50).

Het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid is er zich van bewust dat blijvende inspanningen noodzakelijk zijn om alle slachtoffers van misdrijven een correcte behandeling te kunnen garanderen. Met de publicatie van deze brochure hoopt het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid alvast bij te dragen tot het recht van slachtoffers van misdrijven om op een duidelijke en correcte manier te worden geïnformeerd.

Daniel MARTIN

Voorzitter

¹ Het Nationaal Forum voor slachtofferbeleid werd in 1994 door de toenmalige minister van Justitie opgericht op vraag van het Parlement. Het Forum bestaat uit vertegenwoordigers van de federale en de gemeenschapsinstanties en van andere welzijnsorganisaties die bij het slachtofferbeleid betrokken zijn. Het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid wil de fundamentele rechten van slachtoffers bevorderen en ze concreet vertalen naar wetgeving en de dagdagelijkse praktijk. In 1996 stelde het Forum een strategisch plan voor en twee jaar later een handvest voor het slachtoffer. Deze brochure werd op beide documenten gebaseerd. Voor verdere informatie over het Forum: www.slachtofferrechten.just.fgov.be

INHOUDSTAFEL

Inleiding	6
Het slachtoffer	7
Wie is het slachtoffer?.....	7
Misdrijven.....	7
De schade.....	7
De fundamentele rechten van het slachtoffer	8
Het recht op een eerbiedige en correcte behandeling.....	8
Het recht om informatie te krijgen.....	8
Het recht om informatie te geven.....	8
Het recht op juridische bijstand en rechtsbijstand.....	8
Het recht op herstel.....	9
Het recht op hulp.....	9
Het recht op bescherming en respect voor het privé-leven.....	9
Het verloop van de procedure	10
Het contact met de politiediensten.....	10
Het verhoor en uw rechten.....	11
Het onderzoek.....	13
Het verdere verloop van de procedure.....	15
De procureur des Konings meent dat er onvoldoende bezwaren zijn of dat een vervolgning niet opportuun is.....	15
De procureur des Konings meent dat er voldoende bezwaren zijn.....	15
› De procureur des Konings stelt aan de verdachte een minnelijke schikking voor.....	15
› De procureur des Konings stelt een bemiddeling in strafzaken voor.....	16
› De procureur des Konings beslist de zaak rechtstreeks te dagvaarden.....	16
› De procureur des Konings meent dat er ingrijpende onderzoeksmaatregelen nodig zijn en vordert een gerechtelijk onderzoek.....	16
De vonnisfase.....	17
Wat zijn de stappen die u kan ondernemen doorheen de procedure?	18
Algemeen: uw recht op juridische bijstand en rechtsbijstand.....	18
U dient enkel klacht in bij de politie.....	19
U kunt een verklaring van benadeelde persoon neerleggen.....	20
Hoe gaat u te werk?.....	20

Uw rechten als benadeelde persoon	20
Uw burgerlijke vordering voor de strafrechter	21
Hoe gaat u te werk als er (nog) geen strafvordering is ingesteld?	21
Hoe gaat u te werk als er al een strafvordering is ingesteld?	22
Uw rechten als burgerlijke partij	22
Uw burgerlijke vordering voor de burgerlijke rechter	22
De zitting voor de strafrechter	23
Hoger beroep: u gaat niet akkoord met de uitspraak	24
De mogelijkheid om op elk moment een bemiddeling te vragen in elke fase van de procedure	24
Hoe effectief uw schadevergoeding bekomen?	26
Uw burgerlijke vordering is gegrond verklaard	26
De Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders	26
Uw rechten als de dader zich in de gevangenis bevindt?	28

Waar kan u terecht voor verdere informatie en hulp	29
De justitiehuizen	29
Eerstelijnswerking	29
Slachtofferonthaal	29
De hulpverlening	29
De centra voor Algemeen Welzijnswerk	30
> De diensten Slachtofferhulp	30
> De residentiële opvang -en vluchthuizen	30
Onthaalhuizen slachtoffers van mensenhandel	31
De vertrouwenscentra kindermishandeling	31
Child Fous - voor hulp bij de verdwijning, of seksueel misbruik van kinderen	32
De lotgenotenverenigingen	32
vzw Ouders van Verongelukte kinderen (OVK)	32
vzw Ouders van een vermoord kind	33
Definities en schema	34
Toelichting bij veel gebruikte termen	34
Schematische voorstelling van de strafvordering	39
Nuttige adressen en telefoonnummers	40
Alfabetische index	49

Inleiding

U vindt in deze brochure eerst een korte opsomming van de fundamentele rechten van slachtoffers van misdrijven. Deze rechten worden vervolgens verder uitgewerkt voor elke fase van de strafprocedure, vanaf het neerleggen van de klacht bij de politiediensten tot en met de strafuitvoering. Hierbij wordt ook de nodige aandacht besteed aan de contacten die slachtoffers kunnen hebben met verschillende betrokken instanties: politie, justitie en hulpverlening.

De informatie in deze brochure is gebaseerd op de huidige geldende bepalingen van nationaal en internationaal recht en op nationale en internationale verklaringen en aanbevelingen.

Het slachtoffer

Wie is slachtoffer?

Vanuit juridisch oogpunt is het slachtoffer iedere persoon, en zijn na(ast)bestaanden, die materiële, lichamelijke en/of morele schade hebben geleden door een handeling die strafbaar is gesteld door de strafwetgeving.

Misdrijven

Misdrijven worden ingedeeld in drie categorieën op basis van de mogelijke straffen die kunnen worden opgelegd:

- › een **misdaad** is strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar en, eventueel, een geldboete van minstens 26 euro, te vermenigvuldigen met de opdecimen² (bijvoorbeeld moord en verkrachting);
- › een **wanbedrijf** is strafbaar met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 5 jaar, een werkstraf van 46 tot 300 uur en/of een geldboete van minstens 26 euro, te vermenigvuldigen met de opdecimen (bijvoorbeeld diefstal, belaging, oplichting, slagen en verwondingen);

- › een **overtreding** is strafbaar met een gevangenisstraf van 1 tot 7 dagen, een werkstraf van 20 tot 45 uur en/of een geldboete van maximum 25 euro, te vermenigvuldigen met de opdecimen (bijvoorbeeld een inbreuk op het verkeersreglement).

De schade

De schade kan bestaan uit:

- › materiële en economische schade, bijvoorbeeld gestolen goederen, beschadigde kleren en voorwerpen, verplaatsingskosten, hospitalisatiekosten, inkomstenverlies;
- › morele schade en psychische gevolgen van het misdrijf, bijvoorbeeld door gevoelens van onveiligheid en angst, het verlies van een na(ast)bestaande;
- › lichamelijke schade en fysieke gevolgen, bijvoorbeeld invaliditeit ten gevolge van slagen en verwondingen, maar ook slaapstoornissen, hoofdpijn, hartklachten ...

2. In het systeem van de opdecimen wordt een geldboete verhoogd met een in de wet voorziene coëfficiënt die regelmatig wordt aangepast aan de huidige waarde van het geld.

Het bedrag van de opdecimen ligt momenteel vast op 45. Het bedrag van de geldboete moet daarom met 5,5 vermenigvuldigd worden om te komen tot het werkelijk te betalen bedrag van de boete.

De fundamentele rechten van het slachtoffer

Het recht op een eerbiedige en correcte behandeling

Als slachtoffer hebt u het recht om correct en respectvol te worden bejegend door de politionele en gerechtelijke overheden en dit vanaf de feiten, doorheen de strafprocedure en tot in de fase van de strafuitvoering.

Het recht om informatie te krijgen

Als slachtoffer hebt u het recht om op de gepaste tijdstippen de nodige informatie te ontvangen over bijvoorbeeld het verloop van de procedure, de manier waarop u bijstand van een advocaat kan krijgen en de gespecialiseerde diensten die u kunnen bijstaan, zoals de diensten van *slachtofferzorg*.

Het recht om informatie te geven

Als slachtoffer hebt u het recht om informatie te geven en om te worden gehoord zodat met uw schade rekening kan worden gehouden. Dit betekent dat u alle elementen die u nuttig acht kan meedelen aan de bevoegde autoriteiten (politie, justitie, maar ook bijvoorbeeld uw verzekeringsmaatschappij).

Het recht op juridische bijstand en rechtsbijstand

Als slachtoffer hebt u het recht op juridische informatie en bijstand door een advocaat. De financiële kosten hiervan kunnen hoog oplopen. Vandaar werd voorzien in een systeem van juridische eerstelijnsbijstand (een eerste gratis juridisch advies) en van juridische tweedelijnsbijstand (een volledige tot een gedeeltelijke kosteloze bijstand van een advocaat in functie van uw inkomen). Naast de kosten van een advocaat zijn er ook nog de procedurekosten (bijvoorbeeld de kosten voor een dagvaarding of een deskundige). Via het systeem van de rechtsbijstand kunnen u in een aantal gevallen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van deze kosten (altijd in functie van uw inkomen).

Het recht op herstel

Als slachtoffer hebt u het recht op herstel van de schade die u hebt geleden door het misdrijf. De schade kan materieel, lichamelijk, moreel of psychisch zijn.

Indien u een herstel van de schade wenst, volstaat het niet om klacht neer te leggen bij de politie: U moet zich ofwel burgerlijke partij stellen ofwel een vordering instellen voor de burgerlijke rechtbank (zie verder).

U kan ook op elk moment vragen om een *bemiddeling* op te starten.

Het recht op hulp

Als slachtoffer hebt u het recht op psychosociale hulp. Zo zijn er bijvoorbeeld de diensten *Slachtofferhulp* die u kunnen adviseren en begeleiden op psychosociaal en juridisch vlak en u praktische ondersteuning kunnen geven.

Het recht op bescherming en respect voor het privé-leven

Politie en justitie zijn verplicht om u, als slachtoffer, een bescherming te bieden in het geval van bedreigingen en wraakacties, ondermeer begaan door de dader van de feiten. Deze bescherming moet u verleend worden vanaf het begin en gedurende het gehele *onderzoek*. U hebt eveneens het recht op bescherming van uw privéleven, in het bijzonder onmiddellijk na de feiten.

Het verloop van de procedure

Het contact met de politiediensten

Als slachtoffer van een misdrijf zal de eerste officiële instantie waarmee u in contact komt meestal de **politie** zijn.

Elke politieambtenaar heeft de taak om slachtoffers adequaat op te vangen, een eerste bijstand te geven en te informeren. Deze eerste opvang en bijstand kunnen zeer praktisch van aard zijn zoals: het zorgen voor medische hulp, het verwittigen van uw familie of verwanten. In bepaalde gevallen, zoals zeer ernstig slachtofferschap of emotionele crisissituatie, kan de politieambtenaar een beroep doen op de dienst *politie slachtofferbejegening*. De politieambtenaar en de dienst *politie slachtofferbejegening* kunnen u voor verdere psychosociale hulp doorverwijzen naar gespecialiseerde diensten, bijvoorbeeld de diensten *Slachtofferhulp*.

Ingeval de politie wordt **opgeroepen**, komen zij ter plaatse. Zij kunnen onder andere de plaats van de feiten afbakenen en de toegang aan derden ontzeggen.

Bij een **huisbezoek** van de politie, in uniform of in burgerkleding, kan u deze persoon vragen om zijn dienstkaart te tonen.

U kunt ook zelf naar een politiekantoor gaan om een **klacht** in te dienen. U hebt er belang bij dit zo snel mogelijk na de feiten te doen. Dit vergemakkelijkt het *onderzoek* omdat de politie dan snel over precieze informatie beschikt betreffende de feiten (bijvoorbeeld het uur en de plaats van de feiten en een beschrijving van de mogelijke daders) en over de geleden schade (bijvoorbeeld een omschrijving van gestolen voorwerpen).

Daarnaast moet u ook rekening houden met het mechanisme van de verjaring van de *strafvordering*. Dit mechanisme betekent dat de wet voorziet dat na het aflopen van bepaalde termijnen³, die aanvangen op het moment van de feiten, de mogelijke dader niet meer strafrechtelijk kan worden vervolgd.

Bijzondere situatie

Voor minderjarige slachtoffers van bepaalde seksuele misdrijven, zoals verkrachting, aanranding van de eerbaarheid en de exploitatie van prostitutie begint deze verjaringstermijn pas te lopen op het moment dat het slachtoffer de leeftijd van 18 jaar bereikt.

Indien u zich niet naar het politiebureau wenst te begeven, heeft u altijd de mogelijkheid om rechtstreeks aan de *procureur des Konings* een schrijven te richten om een klacht neer te leggen.

Het verhoor en uw rechten

De politie zal u verhoren om uw klacht op te nemen in een **proces-verbaal** (een *pv*)⁴.

Dit verhoor vindt, in de mate van het mogelijke, plaats in een aangepast lokaal dat de nodige discretie biedt.

Tijdens het verhoor hebt u een aantal rechten die ook gelden indien u eventueel op een later tijdstip opnieuw zou worden verhoord.

Ongeacht in welke hoedanigheid u wordt verhoord (bijvoorbeeld als slachtoffer of als getuige), moet de politiebeambte u vóór het verhoor meedelen dat:

- › u het recht hebt te vragen dat alle vragen en antwoorden in uw eigen bewoordingen worden genoteerd;
- › u het recht hebt te vragen een bepaalde opsporingshandeling uit te voeren of een bepaalde persoon te verhoren;
- › uw verklaringen als bewijs in rechte kunnen worden gebruikt;
- › u het recht hebt om kosteloos een kopie van de tekst van uw verhoor te krijgen. U krijgt deze kopie op het einde van het verhoor. Indien dit niet mogelijk is op dat moment, wordt de kopie u binnen de 15 dagen opgestuurd.

3. Behoudens een aantal uitzonderingen is dit in de regel tien jaar voor een misdaad, vijf jaar voor een wanbedrijf en zes maanden voor een overtreding.

4. Voor bepaalde misdrijven en rekening houdend met de aard van de feiten en de omstandigheden van de zaak, kan de politie uw klacht opnemen in een zogenaamd vereenvoudigd proces-verbaal (VPV). Dit VPV blijft op het politiecommissariaat tot er eventueel nieuwe elementen zijn in de zaak zodat er verder onderzoek kan gebeuren

Indien u een andere taal spreekt dan deze van de procedure, doet de politie een beroep op een beëdigde tolk, tenzij zij uw verklaringen zelf kunnen noteren in uw taal of tenzij zij aan u vragen om uw verklaring in uw taal te schrijven.

Bij een verhoor door de politiediensten moet u geen eed afleggen.

Tijdens het verhoor geeft u best zoveel mogelijk informatie, ook wat op het eerste gezicht minder of niet belangrijk lijkt. U mag steeds aan de politieambtenaar vragen waarom bepaalde vragen aan u worden gesteld en u mag weigeren antwoord te geven op bepaalde vragen die u worden gesteld.

U mag tijdens het verhoor gebruik maken van documenten die u in uw bezit hebt. Tijdens of zelfs na het verhoor mag u deze documenten bij het *proces-verbaal* van uw verhoor laten toevoegen of later neerleggen op het *parket*.

Aan het einde van het verhoor hebt u het recht het *proces-verbaal* van uw verhoor te lezen of u kan vragen dat het u wordt voorgelezen.

Er zal u worden gevraagd of u uw verklaringen wilt verbeteren of nog zaken wenst toe te voegen. U bent niet verplicht om uw verklaring te ondertekenen.

Bijzondere situatie

Voor het verhoor van minderjarige slachtoffers of getuigen van bepaalde misdrijven, zoals zedenmisdrijven, voorziet de wet bijzondere bepalingen:

- › zo hebben zij het recht om zich tijdens het verhoor te laten begeleiden door een meerderjarige persoon van hun keuze. De *procureur des Konings* of de *onderzoeksrechter* kunnen zich hiertegen wel verzetten met een gemotiveerde beslissing;
- › de *procureur des Konings* of de *onderzoeksrechter* kan bovendien beslissen dat een audiovisuele opname van het verhoor zal worden gemaakt. Hierdoor wordt vermeden dat de minderjarige verschillende keren zijn verhaal moet herhalen. Dit is immers zeer traumatiserend. Een audiovisuele opname garandeert echter niet dat er geen nieuw verhoor kan plaatsvinden. De minderjarige ouder dan 12 jaar, moet voor deze opnames zijn toestemming geven. De minderjarige jonger dan 12 jaar moet enkel worden ingelicht over de opname van het verhoor. Deze verhoren vinden plaats in een verhoorlokaal dat hiervoor specifiek is uitgerust.

Na het verhoor ontvangt u een **attest van klachtnaerlegging**. Het is belangrijk dat u dit attest bewaart omdat het belangrijke praktische informatie bevat die u in het verdere verloop van de procedure van pas zal komen, zoals:

- › het nummer en de datum van het *pv*;
- › het notitienummer (nummer dat door het *parket* aan een dossier wordt gegeven);
- › de identiteit van de politiebeambte en de contactgegevens van de betrokken politiedienst;
- › de contactgegevens van de bevoegde gerechtelijke overheid;
- › de basisinformatie over het verloop van de gerechtelijke procedure;
- › de mogelijkheden tot psychosociale en juridische hulp en informatie over gespecialiseerde diensten.

U heeft de mogelijkheid om op een later tijdstip nog aanvullingen te maken bij het *pv*.

De politiediensten moeten steeds de nodige discretie aan de dag leggen tegenover derden en de pers.

Het onderzoek

Behoudens uitzonderingen⁵ maakt de politie alle *pv's* over aan de *procureur des Konings*, die beslist welk gevolg hieraan wordt gegeven. Als hij dit noodzakelijk acht, wordt een **onderzoek** gestart.

Ofwel heeft het *parket* de leiding over het *onderzoek* en dan spreekt men van een **opsporingsonderzoek**.

Ofwel geeft het *parket* de zaak in handen van een *onderzoeksrechter*, met het oog op meer ingrijpende onderzoeksmaatregelen, zoals bijvoorbeeld een huiszoeking. In dat geval spreekt men van een **gerechtelijk onderzoek**.

De politieambtenaar die met het *onderzoek* belast is, voert uit wat de parketmagistraat nuttig vindt voor het *onderzoek*. Het slachtoffer kan vragen om gehoord te worden door de politieambtenaar om andere 'bewijsstukken' in te dienen.

Het slachtoffer kan tijdens dit onderhoud ook andere voorstellen doen zoals wie er nog verhoord kan worden of waar er nog huiszoekingen kunnen gebeuren, maar de parketmagistraat moet hiervoor toestemming geven aan de politieambtenaar.

Tijdens het *onderzoek* kan u door de politie opgeroepen worden voor een *confrontatie* met een verdachte. De politie kan u als slachtoffer beschermen door gebruik te maken van een doorkijkspiegel.

5. Voor bepaalde misdrijven en rekening houdend met de aard van de feiten en de omstandigheden van de zaak, kan de politie uw klacht opnemen in een zogenaamd vereenvoudigd proces-verbaal (VPV). Dit VPV blijft op het politiecommissariaat tot er eventueel nieuwe elementen zijn in de zaak zodat er verder onderzoek kan gebeuren

Bijzondere situatie

Indien dit nodig is voor het *onderzoek* en het bewijs van de feiten, kan een onderzoek aan het lichaam worden bevolen zodat een arts de nodige vaststellingen kan doen (zoals verwondingen of tekenen van seksueel misbruik).

Het slachtoffer heeft het recht om zich tijdens dit onderzoek te laten bijstaan door een arts van zijn keuze. Het slachtoffer heeft het recht dit onderzoek aan het lichaam te weigeren. Er moet dan wel rekening mee houden dat dit een invloed kan hebben op het bewijs van de feiten.

Ingeval van seksuele misdrijven kan de arts de *Seksuele Agressie Set (S.A.S.)* gebruiken. De *S.A.S.* kan worden omschreven als een handleiding en instrumenten die de arts helpen om, in de best mogelijke omstandigheden, het bewijsmateriaal van het seksueel misbruik te verzamelen en het slachtoffer en zijn verwanten de nodige bijstand te geven. De arts zal u ook op voorhand een gids met meer uitgebreide uitleg geven over het lichamelijke onderzoek.

Ingeval van overlijden, kan er in het belang van de waarheidsvinding een *autopsie* worden bevolen.

Als na(ast)bestaande hebt u het recht een laatste groet te brengen aan de overledene zodat u op een waardige manier afscheid kan nemen. Indien er een *autopsie* plaatsvindt, kan u zowel ervoor als erna afscheid nemen, tenzij de magistraat het verbiedt. De term "na(ast)bestaande" is niet beperkt tot familie. Ook minderjarige na(ast)bestaanden kunnen erom verzoeken.

Het verdere verloop van de procedure

In dit hoofdstuk leest u op welke verschillende manieren de procedure verder kan verlopen. In het volgende hoofdstuk zal u vervolgens kunnen lezen welke stappen u kunt ondernemen in het verloop van de verdere procedure.

In functie van de resultaten van het *onderzoek*, kan de *procureur des Konings* verschillende beslissingen nemen:

De *procureur des Konings* meent dat er onvoldoende bezwaren zijn of dat een vervolging niet opportuun is

Hij kan dan beslissen om de zaak zonder verder gevolg te klasseren, de zogenaamde *seponering*. Dit betekent dat de *procureur des Konings* beslist om voorlopig geen vervolging in te stellen tegen de verdachte. Indien er echter nieuwe elementen zouden zijn, kan hij steeds beslissen om de zaak te heropenen.

De *procureur des Konings* meent dat er voldoende bezwaren zijn.

Hij beschikt dan over verschillende mogelijkheden:

› **De *procureur des Konings* stelt aan de verdachte een *minnelijke schikking* voor**

De *procureur des Konings* kan aan de dader voorstellen om een bepaalde geldsom te betalen binnen een bepaalde termijn. Hij kan dit enkel voorstellen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- › de dader geeft toe verantwoordelijk te zijn voor de feiten;
- › de dader toont aan dat het **niet betwiste** gedeelte van de schade vergoed is;

Als de dader deze som betaalt, vervalt de *strafverdring*. Dit betekent dat de dader in de toekomst niet meer kan worden vervolgd en veroordeeld voor deze feiten.

Een *minnelijke schikking* belet u niet om voor de burgerlijke rechtbank nog een vergoeding te vragen voor het **betwiste** gedeelte van de schade die u hebt geleden. Het aanvaarden van de *minnelijke schikking* door de dader betekent dan een onweerlegbaar vermoeden van fout.

› **De procureur des Konings stelt een bemiddeling in strafzaken voor**

De *procureur des Konings* kan een *bemiddeling in strafzaken* voorstellen indien hij meent een gevangenisstraf van minder dan twee jaar te moeten vorderen. De *bemiddeling in strafzaken* zal door een justitieassistent worden opgestart.

Bij *bemiddeling in strafzaken* wordt via een overeenkomst tussen dader en slachtoffer getracht om de materiële en/of morele schade te herstellen. Dit vereist dus de instemming en de actieve medewerking van alle partijen. De *procureur des Konings* kan ten aanzien van de dader nog bijkomende voorwaarden voorstellen (geneeskundige behandeling of therapie, opleiding of dienstverlening).

Indien er een overeenkomst wordt bereikt tussen de dader en het slachtoffer over het herstel van de schade en indien de dader de eventuele overige maatregel(en) heeft uitgevoerd, leidt dit tot het verval van de *strafvordering* (d.w.z. dat de dader niet meer vervolgd en veroordeeld kan worden voor de feiten).

› **De procureur des Konings beslist de zaak rechtstreeks te dagvaarden**

Dit betekent dat aan de vermoedelijke dader een deurwaardersexploot wordt betekend waardoor hij onmiddellijk als beklaagde voor het bevoegde *vonnisgerecht* wordt gebracht.

Een rechtstreekse dagvaarding is enkel mogelijk voor de politierechtbank en voor de correctionele rechtbank.

› **De procureur des Konings meent dat er ingrijpende onderzoeksmaatregelen nodig zijn en vordert een gerechtelijk onderzoek**

De *onderzoeksrechter* staat in voor het verdere *onderzoek*. Als het *gerechtelijk onderzoek* beëindigd is, moet een *onderzoeksgerecht* beslissen over het gevolg dat aan de zaak wordt gegeven, bijvoorbeeld een buitenvervolginstelling of een verwijzing naar de bevoegde rechtbank. Het gaat dan om de *raadkamer* en, op niveau van hoger beroep, om de *kamer van inbeschuldigingstelling*.

Indien een zaak voor een hof van assisen moet worden gebracht, moet het dossier verplicht passeren via de *kamer van inbeschuldigingstelling*.

De vonnisfase

De *procureur des Konings* (na een *opsporingsonderzoek*) of het *onderzoeksgerecht* (na een *gerechtelijk onderzoek*) kan de verdachte naar de *strafrechter* verwijzen. De *vonnisgerichten* in strafzaken zijn de politierechtbank, de correctionele rechtbank en het hof van assisen.

Gewoonlijk verloopt een zitting als volgt: de rechter ondervraagt de beklaagde, hij hoort de getuigen en de eventuele deskundigen en geeft het woord aan de burgerlijke partijen. Vervolgens vordert het *openbaar ministerie* in naam van de maatschappij de toepassing van de strafwet. Het *openbaar ministerie* kan hier een concrete strafmaat voorstellen of kan het bepalen van de strafmaat overlaten aan de wijsheid van de rechtbank. Het kan ook voorkomen dat het *openbaar ministerie* de vrijspraak vraagt. Vervolgens neemt de verdediging van de beklaagde het woord. De andere partijen kunnen hierop antwoorden. De beklaagde krijgt het laatste woord. De rechter sluit vervolgens de debatten. De uitspraak van het vonnis wordt meestal uitgesteld tot een latere datum.

Zo kan de *strafrechter* de dader tot een straf veroordelen en aan het slachtoffer een schadevergoeding toekennen.

Wat zijn de stappen die u kan ondernemen doorheen de procedure?

Algemeen: uw recht op juridische bijstand en rechtsbijstand

Via de **juridische eerstelijnsbijstand** kan u gratis, gedurende een kort gesprek, een eerste oriënterend juridisch advies ontvangen (bijvoorbeeld praktische inlichtingen, de verwijzing naar een dienst die u verder kan helpen of het antwoord op een eenvoudige juridische vraag). Bij een aantal instanties is permanentie voorzien (onder andere OCMW, Justitiehuizen, vredege-recht of bij diverse vzw's die beschikken over een juridische dienst).

Voor een omstandig juridisch advies, bijstand en vertegenwoordiging moet u zich tot een advocaat richten. Via de **juridische tweedelijnsbijstand**⁶ kan dit, afhankelijk van uw inkomen, geheel of gedeeltelijk gratis zijn. De juridische tweedelijnsbijstand wordt georganiseerd door de bureaus voor juridische bijstand⁷.

Wanneer u over beperkte financiële middelen beschikt, kan u onder bepaalde voorwaarden via het systeem van de *rechtsbijstand* vragen om te worden vrijgesteld van een aantal kosten die de rechtspleging met zich kan meebrengen (bijvoorbeeld deurwaarderskosten,

consignatiekosten of kosten voor kopieën uit het strafdossier).

Het is aan te raden om ook grondig uw verzekeringspolissen na te kijken om te zien of u een rechtsbijstandsverzekering hebt.

U dient enkel een klacht in bij de politie

U ontvangt van de politie een attest van klachtneerlegging als bewijs van uw klacht. In dit attest wordt u ook informatie verstrekt over het mogelijke verdere verloop van de procedure en de stappen die u kunt ondernemen.

Indien u geen andere stappen onderneemt dan de klachtneerlegging bij de politie, zal u door de *procureur des Konings*, in geval van vervolging, enkel worden geïnformeerd over de datum, uur en plaats van de zitting van het *vonnisgerecht*.

6. Deze regeling vervangt de vroegere *pro deo* werking.

7. Voor een overzicht van deze bureaus en voor verdere inlichtingen over wie er aanspraak op kan maken en welke documenten u moet meebrengen, zie de site van de Orde van Vlaamse Balies, www.advocaat.be.

U kunt een verklaring van benadeelde persoon neerleggen

Hoe gaat u te werk?

U of uw advocaat kan, op het secretariaat van het parket van de *procureur des Konings*, een verklaring van **benadeelde persoon** neerleggen. Bij het *attest van klachtneerlegging* wordt een modelformulier gevoegd dat u hiertoe kan invullen.

De verklaring van benadeelde persoon vermeldt de volgende gegevens:

- › uw persoonsgegevens;
- › het feit dat de schade heeft veroorzaakt (plaats, datum, politiedienst, nummer van het *proces-verbaal*, verdachte, aard van het misdrijf);
- › de aard van deze schade of het persoonlijk belang dat men doet gelden om zich als benadeelde te laten registreren.

Aan de verklaring van benadeelde persoon zijn geen kosten verbonden.

Uw rechten als benadeelde persoon

Als benadeelde persoon wordt u op de hoogte gebracht van:

- › een *seponering* en de reden daarvan
- › het instellen van een *gerechtelijk onderzoek*
- › de vaststelling van een zittingsdag voor het onderzoeks- of *vonnisgerecht*.

U kunt tevens elk document dat u nuttig acht aan het dossier laten toevoegen.

Opgelet: het volstaat niet om u benadeelde persoon te verklaren. Om een herstel van de geleden schade te bekomen, moet u een ***burgerlijke vordering*** instellen (zie verder).

Uw burgerlijke vordering voor de strafrechter

Indien u een herstel van de geleden schade wenst, kan u zich **burgerlijke partij** stellen. U verkrijgt hierdoor ook een aantal specifieke rechten in het kader van een *gerechtelijk onderzoek* en in het kader van de strafuitvoering.

Het is aangewezen om hieromtrent een advocaat te raadplegen. De hieronder beschreven procedures zijn immers ingewikkeld en de belangen aanzienlijk (o.m. op financieel vlak). Het is daarom belangrijk dat u als slachtoffer hierover goed geïnformeerd en voorlicht bent.

Hoe gaat u te werk als er (nog) geen strafvordering is ingesteld?

Indien er nog geen *strafvordering* is ingesteld (bijvoorbeeld wanneer u een bericht van *seponering* ontvangt), kan u uw *burgerlijke vordering* zelf voor de *strafrechter* brengen en zo het initiatief nemen om de *strafvordering* in gang te zetten.

Voor wanbedrijven en overtredingen bestaat de mogelijkheid om **rechtstreeks te dagvaarden**. Hiervoor moet u via een *deurwaarder* overgaan tot het dagvaarden van de pleger van de feiten.

Als slachtoffer van een wanbedrijf of een misdaad, kunt u zich ook *burgerlijke partij* stellen in handen van de *onderzoeksrechter*.

Hiervoor moet u (in persoon of via uw advocaat) een klacht met burgerlijke partijstelling neerleggen bij de *onderzoeksrechter*. U moet dan een bepaalde geldsom in bewaring geven bij de *griffie* als voorschot op de gerechtskosten. U krijgt deze geldsom terug als de verdachte persoon achteraf schuldig wordt verklaard.

De *onderzoeksrechter* stelt een *proces-verbaal* op van uw *burgerlijke partijstelling*.

Vergeet niet dat u uw *burgerlijke partijstelling*, zo nodig, moet bevestigen op de zitting van het *vonnisgerecht*.

Opgelet: een rechtstreekse dagvaarding ten aanzien van een minderjarige is niet mogelijk, een *burgerlijke partijstelling* enkel tijdens de terechtzitting.

Hoe gaat u tewerk als er al een *strafvordering* is ingesteld?

Indien de *procureur des Konings* het initiatief heeft genomen de *strafvordering* op gang te brengen, kan u zich *burgerlijke partij* stellen in elke stand van de procedure: voor de *onderzoeksrechter*, voor het *onderzoeksgerecht* of voor de *vonnisrechter*.

Uw rechten als *burgerlijke partij*

Als *burgerlijke partij* kan u niet alleen schadeherstel vorderen, maar verkrijgt u ook een aantal rechten tijdens de strafprocedure:

Tijdens het *gerechtelijk onderzoek* kan u de *onderzoeksrechter* vragen om inzage te krijgen in het strafdossier of om een bijkomende onderzoekshandeling te stellen.

Tijdens de strafuitvoering kan u ook aan aantal rechten uitoefenen (zie pagina 28).

Uw *burgerlijke vordering* voor de *burgerlijke rechter*

U kunt een vordering instellen voor de **burgerlijke rechter** indien u, om welke reden ook, niet bent tussengekomen in de strafprocedure. Ook als het *parket* de zaak heeft geseponneerd, is dit nog steeds mogelijk.

De zaak wordt voor de burgerlijke rechter aanhangig gemaakt door middel van dagvaarding van de persoon die de schade heeft veroorzaakt, tenzij alle partijen bereid zouden zijn om vrijwillig te verschijnen.

Indien een verzekeraar tussenkomt (bijvoorbeeld na een verkeersongeval) kan deze ook rechtstreeks worden aangesproken.

De burgerlijke rechtspleging verschilt grondig van een strafrechtelijke procedure. De *burgerlijke vordering* kan ook worden ingesteld bij de burgerlijke rechtbank (bijvoorbeeld als u niet bent tussengekomen in het strafproces of als uw zaak werd geseponneerd). Voor de burgerlijke rechtbank moet u bewijzen dat een fout is begaan.

Indien er tegelijkertijd een strafrechtelijke procedure loopt, moet de burgerlijke rechter de zaak opschorten tot de *strafrechter* uitspraak heeft gedaan. De burgerlijke rechter is bovendien verplicht om wat op strafrechtelijk gebied beslist is, te volgen.

Vergeet niet dat ook aan het opstarten van een vordering voor de burgerlijke rechtbank kosten verbonden zijn.

Ook hier verdient het aanbeveling een advocaat te raadplegen.

De zitting voor de strafrechter

In principe zijn de zittingen van de rechtbank openbaar. U mag de rechter echter vragen om de zitting achter gesloten deuren te houden. Dit is uitdrukkelijk in de wet voorzien voor de slachtoffers van bepaalde seksuele misdrijven, zoals verkrachting of aanranding van de eerbaarheid. De rechter kan dit ook bevelen in het belang van een minderjarige, of wanneer de bescherming van het privé-leven van de partijen dit vereist.

Het is aangewezen om hieromtrent een advocaat te raadplegen. Het is belangrijk dat u als slachtoffer goed geïnformeerd en voorgelicht bent.

Indien u zich niet door een advocaat laat vertegenwoordigen en u wenst zich op de zitting burgerlijke partij te stellen, gaat u als volgt te werk:

- › wees op tijd aanwezig;
- › meld u aan bij de zittingsdeurwaarder en informeer of u zich in de juiste zaal bevindt;
- › begeef u naar voor als de voorzitter van de rechtbank de naam afroept van de beklaagde(n) van wie u schadevergoeding wenst;
- › overhandig uw dossier met de nodige stukken die uw schade aantonen;
- › overhandig een afschrift aan de advocaat van de beklaagde(n);
- › bewaar zelf de originele stukken;

- › de voorzitter kan bijkomende inlichtingen vragen. Hij zal u akte verlenen van de vraag om schadevergoeding.

De zaak, of de uitspraak over de zaak, kan naar een latere datum worden uitgesteld. Noteer deze datum.

De *strafrechter* is verplicht om na zijn uitspraak de burgerlijke belangen aan te houden. Dit wil zeggen dat u zich na de strafrechtelijke uitspraak nog *burgerlijke partij* kan stellen door middel van een kosteloos verzoekschrift, dat zal gelden als burgerlijke partijstelling. Het gerecht dat uitspraak heeft gedaan over de *strafvordering* (die een strafrechtelijk vonnis heeft uitgesproken) moet uitspraak doen over de burgerlijke belangen.

Hoger beroep: u gaat niet akkoord met de uitspraak

U heeft de mogelijkheid om hoger beroep in te stellen indien de rechtbank uw vraag om schadevergoeding heeft afgewezen of indien u het toegekende bedrag te laag vindt. U kunt dus geen hoger beroep aantekenen omdat u niet akkoord bent met de opgelegde straf of indien er een vrijspraak is.

Tegen een arrest van een hof van assisen kan geen hoger beroep worden ingesteld, maar enkel een voorziening voor het Hof van Cassatie. Het Hof van Cassatie spreekt zich niet uit over de feiten maar controleert of er geen procedurefouten zijn gemaakt of er een slechte toepassing of uitlegging van de wet heeft plaatsgevonden. Raadpleeg uw advocaat om te oordelen of het zinvol is hoger beroep aan te tekenen.

Beslis snel, want in strafzaken moet het beroep in de regel binnen de 15 dagen worden ingesteld. Het wordt aangetekend op de *griffie* van de rechtbank waar het vonnis is uitgesproken. Op de *griffie* kan men u verdere uitleg verschaffen.

De zaak zal door een hogere rechtsinstantie opnieuw worden onderzocht en behandeld. Plaats en datum hiervan zullen u worden meegedeeld. De procedure in hoger beroep is ongeveer gelijk aan deze hiervoor beschreven. U hoeft zich niet opnieuw *burgerlijke partij* te stellen. U kunt zich echter niet voor het eerst *burgerlijke partij* stellen in hoger beroep.

De mogelijkheid om op elk moment een *bemiddeling* te vragen in elke fase van de procedure

Bij het overlopen van deze beknopte beschrijving van de procedure hebt u als slachtoffer of na(ast)bestaan-de misschien wel het gevoel dat alles boven uw hoofd gebeurt. De procedures lopen, de politiediensten en het gerecht doen hun werk, maar u wordt niet alleen met de feiten zelf geconfronteerd, maar ook en vooral met de gevolgen ervan. U hebt misschien zeer concrete en praktische vragen naar de dader toe waarop u misschien doorheen de gerechtelijke procedures geen antwoord krijgt. Bovendien kunt u ook met allerlei emoties worden geconfronteerd.

De wet biedt iedereen die betrokken is in een strafprocedure de mogelijkheid om gratis een beroep te doen op een *bemiddeling*. Dit is mogelijk in elk stadium van de procedure en zelfs tijdens de strafuitvoering. Een *bemiddeling* op verzoek van het slachtoffer of de dader is geen alternatief voor een uitspraak door de rechter. Een *bemiddeling* laat het slachtoffer en de dader toe, met behulp van een neutrale persoon, een dialoog aan te gaan betreffende de feiten en de gevolgen van het misdrijf en mogelijkheden tot herstel te zoeken. De *bemiddeling* is gratis.

Door te kiezen voor een *bemiddeling* krijgen u en de andere partij de mogelijkheid om zelf te zoeken naar hoe u kunt omgaan met de feiten en de gevolgen ervan.

Deze gesprekken kunnen rechtstreeks of onrechtstreeks verlopen. De bemiddelaar kan gesprekken hebben met slachtoffer en dader apart waarbij hij vragen en boodschappen overbrengt van de ene naar de andere partij. Of partijen kunnen ervoor kiezen om elkaar te ontmoeten in een gezamenlijk gesprek. Deze ontmoeting wordt uiteraard goed voorbereid met de partijen afzonderlijk.

De inhoud van deze gesprekken kan zeer uiteenlopend zijn: het kan gaan over de feiten zelf, de oorzaak en de gevolgen ervan.

Wat verwachten partijen van elkaar, naar het verleden en de toekomst toe? Hoe voelen ze zich bij het hele gebeuren? Ook de vergoeding van morele en materiële schade kan aan bod komen.

De bemiddelingsgesprekken kunnen leiden tot een overeenkomst, bijvoorbeeld over het financiële herstel, over de emotionele beleving maar ook over zeer concrete zaken als: Hoe zullen we elkaar begroeten als we elkaar tegenkomen op straat?

De *bemiddeling* is vertrouwelijk en de bemiddelaar is gebonden door een beroepsgeheim. Vandaar dat de partijen samen beslissen of zij iets over de *bemiddeling* willen meedelen aan de rechter of niet.

U kunt zich tijdens de *bemiddeling* laten bijstaan door een advocaat.

Achteraan deze brochure vindt u de contactgegevens van de erkende bemiddelingsdiensten waarvoor u hier terecht kan.

Hoe effectief uw schadevergoeding bekomen?

Uw burgerlijke vordering is gegrond verklaard

Als de rechter veroordeelt tot een schadevergoeding en de veroordeelde de toegekende schadevergoeding niet vrijwillig betaalt, kan u een *gerechtsdeurwaarder* inschakelen. Deze kan dan de gerechtelijke beslissing gedwongen uitvoeren (bijvoorbeeld door beslag te leggen op de goederen of inkomsten van de veroordeelde).

Informeer steeds naar de kosten van een dergelijke procedure en naar een eventuele tussenkomst van uw verzekeraar voor rechtsbijstand

De Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders

Onder bepaalde voorwaarden kan u zich als slachtoffer van een opzettelijke gewelddaad, als na(ast)bestaande, als naaste verwant van een vermiste persoon of als ouder van een minderjarig slachtoffer, dat een langdurige medische of therapeutische behandeling nodig heeft, wenden tot de *Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van*

opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders. U kan een verzoek tot financiële hulp bij de commissie indienen, ook als de dader onbekend blijft of ontoerekeningsvatbaar is verklaard.

U moet een verzoekschrift neerleggen op het secretariaat van de Commissie of het per aangetekende brief opsturen. Bij het secretariaat kan u een voorgedrukt formulier verkrijgen.

Opgelet: de Commissie kan een billijke steun toekennen, maar garandeert geen schadevergoeding.

Het verzoekschrift moet binnen de drie jaar worden ingediend. Deze termijn loopt - afhankelijk van geval tot geval - vanaf de eerste beslissing tot *seponering*, vanaf de beslissing van het *onderzoeksgerecht*, vanaf de dag waarop definitief uitspraak is gedaan op strafgebied of vanaf de dag, indien deze van latere datum is, waarop uitspraak is gedaan over de burgerlijke belangen.

Onder bepaalde voorwaarden kan u drie soorten hulp vragen:

- › **noodhulp:** de financiële hulp die u kan vragen wanneer elke vertraging u een aanzienlijk nadeel zou berokkenen. Bijvoorbeeld wanneer u ten gevolge van het misdrijf met hoge medische kosten wordt geconfronteerd.
- › **hoofdhulp:** de financiële hulp die u als hoofdvergoeding kan vragen voor de geleden schade. Indien de dader gekend is, moet u schadevergoeding hebben nagestreefd. Dit kan blijken uit een burgerlijke partijstelling, uit een vordering voor een burgerlijke rechtbank of een rechtstreekse dagvaarding van de dader.
- › **aanvullende hulp:** de financiële hulp die u kan vragen indien na de toekenning van de hoofdhulp de schade toeneemt⁸.

8. Voor verdere informatie over de voorwaarden, termijnen en de procedure kan u de brochure 'Financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden' raadplegen (te verkrijgen bij de Federale Overheidsdienst Justitie).

Uw rechten als de dader zich in de gevangenis bevindt?

Als uw *burgerlijke vordering* ontvankelijk en gegrond is verklaard, kan u, in bepaalde gevallen, vragen om te worden geïnformeerd en/of te worden gehoord bij de toekenning van een strafuitvoerings-modaliteit aan de veroordeelde (onder andere een penitentiair verlof, een elektronisch toezicht of een voorwaardelijke invrijheidstelling).

Anders kunt u via een procedure voor de straf-uitvoeringsrechter verzoeken als slachtoffer te worden erkend. De strafuitvoeringsrechter oordeelt dan of u een direct en legitiem belang hebt.

Onder bepaalde voorwaarden heeft u als slachtoffer de volgende rechten:

- › het recht te **worden geïnformeerd** over de beslissingen die zijn genomen betreffende de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit aan de veroordeelde;
- › het recht **bijzondere voorwaarden te formuleren** die in uw belang aan de veroordeelde zouden kunnen worden opgelegd;
- › het recht te **worden gehoord** over bijzondere voorwaarden die in uw belang aan de veroordeelde zouden kunnen worden opgelegd.

Enkele voorbeelden:

- › u kunt vragen dat de strafuitvoeringsrechtbank u hoort over mogelijke voorwaarden die kunnen worden opgelegd indien een elektronisch toezicht wordt toegekend;
- › u kunt ook vragen dat de strafuitvoeringsrechtbank u informeert over de toekenning van een voorwaardelijke invrijheidsstelling;
- › u kunt vragen dat u wordt geïnformeerd indien de Minister van Justitie een penitentiair verlof toekent.

Indien u een van deze rechten wenst uit te oefenen, moet u een slachtofferverklaring invullen en ondertekenen en vervolgens indienen of verzenden naar de *griffie* van de strafuitvoeringsrechtbank of een *justitiehuis*⁹. Om dit document in te vullen of voor meer informatie kan u zich wenden tot de dienst eerstelijns-werking van het *justitiehuis*.

U kan zich in de fase van de strafuitvoering altijd laten bijstaan of vertegenwoordigen door uw advocaat. U kan zich ook laten bijstaan door de door de Konings erkende verenigingen, zoals de diensten *Slachtofferhulp*, bijvoorbeeld indien u wordt gehoord door de strafuitvoeringsrechtbank.

Waar kan u terecht voor verdere informatie en hulp?

De justitiehuizen

In elk gerechtelijk arrondissement is er een *justitie-huis*¹⁰. Hier kan u zich wenden tot hun dienst eerstelijnswerking of tot hun dienst *slachtofferonthaal*.

Eerstelijnswerking

In het kader van de eerstelijnswerking, kan u terecht bij een justitieassistent die tot opdracht heeft het onthalen en informeren van iedereen die vragen of problemen heeft over welbepaalde domeinen van justitie (o.m. de strafrechtsprocedure en de rechten van de slachtoffers). Hij kan u, indien nodig, ook doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties

Slachtofferonthaal

De dienst *slachtofferonthaal* kan u, op afspraak, specifieke informatie geven over uw gerechtelijk dossier.

De dienst *slachtofferonthaal* kan u eveneens de nodige ondersteuning en bijstand bieden tijdens de hele gerechtelijke procedure (vanaf de feiten tot aan de strafuitvoering), zoals tijdens de inzage van het dossier, tijdens de zitting van het *vonnisgerecht* of de strafuitvoeringsrechtbank, tijdens de teruggave van overtuigingsstukken, ...

Daarnaast heeft de dienst *slachtofferonthaal* ook de opdracht om u, rekening houdend met de problematiek, door te verwijzen naar de gespecialiseerde diensten.

De hulpverlening

U kunt voor hulp terecht bij verschillende hulpverleningsdiensten.

Wat kunt u verwachten van de hulpverleningsorganisaties?

De medewerkers, ook de vrijwilligers, van de diensten voor psychosociale hulp zijn gebonden door het beroepsgeheim. U mag vrij kiezen tot welke dienst u zich richt.

Deze diensten begeleiden u in het overzien en inschatten van de gevolgen van het misdrijf. U krijgt hulp bij de verwerking van het misdrijf. U kunt bij deze hulporganisaties ook terecht als u geen klacht hebt ingediend. Indien gespecialiseerde hulp nodig is, wordt u doorverwezen naar de juiste diensten. U vindt de adressen van deze diensten achteraan in de brochure.

9. Een blanco slachtofferverklaring kan u verkrijgen bij de justitiehuizen, de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank of via de site www.just.fgov.be (klik op 'Justitie van A tot Z', de slachtofferverklaring is terug te vinden onder de letter 'S').

10. Achteraan deze brochure vindt u een adressenlijst van de justitiehuizen.

Deze hulpverleningsdiensten zijn onafhankelijk van politie en justitie, maar werken wel met hen samen indien dit zinvol is en uiteraard steeds met uw toestemming. Zij zijn erkend en worden gesubsidiëerd door de overheid.

De Centra voor Algemeen Welzijnswerk

› De diensten *Slachtofferhulp*

In Vlaanderen is in elk gerechtelijk arrondissement een Centrum Algemeen Welzijnswerk met een dienst *Slachtofferhulp* erkend. Alle slachtoffers en hun naasten van misdrijven, alsook na(ast)bestaanden na zelfdoding of een dodelijk verkeersongeval en slachtoffers van rampen kunnen bij *Slachtofferhulp* terecht. U kan rechtstreeks contact opnemen met een dienst *Slachtofferhulp* in uw buurt. Deze hulp is gratis.

Wanneer u slachtoffer bent van een inbraak of u contact gehad hebt met de dader moet de politie u het aanbod doen om uw gegevens mede te delen aan de dienst *Slachtofferhulp* en mits uw toelating neemt deze dienst dan zelf contact met u op voor een gesprek.

De gesprekken vinden plaats op de dienst *Slachtofferhulp*, in een spreekkamer of bij u thuis. De dienst *Slachtofferhulp* biedt niet alleen psychologische hulp rond het verwerken van de gebeurtenis, maar ook praktische hulp en juridische informatie. Zo wordt u

wegwijs gemaakt in de wereld van politie en justitie, verzekeringen en schaderegelingen. De speciaal hiertoe erkende diensten *Slachtofferhulp* kunnen u bijstaan tijdens de procedure voor de *Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders* of wanneer u wordt gehoord door de strafuitvoeringsrechtbank. Als u dit wenst, vergezelt een medewerker u naar de dokter, de politie, het *parket* en de rechtbank. U bent vrij om alle hulp aan te nemen of te weigeren.

Meer uitgebreide informatie vindt u op www.slachtoffer-hulp.be.

› De residentiële opvang -en vluchthuizen

Kunt of wilt u niet langer thuis blijven wegens bedreiging, onveiligheid of angst, dan kunt u terecht in een onthaaltehuis of vluchthuis. In beiden vindt u als slachtoffer tijdelijk onderdak. Vluchthuizen zijn enkel voor vrouwen bestemd en hebben een geheim adres.

U moet wel bijdragen in de kosten van het verblijf, eventueel kunt u hiervoor een beroep doen op het OCMW.

Onthaalhuizen slachtoffers van mensenhandel

Voor slachtoffers van mensenhandel bestaan er gespecialiseerde onthaalcentra (Payoke in Antwerpen, Pag-Asa in Brussel en Sürya in Luik)¹¹. De centra bieden administratief-juridische ondersteuning, psychosociale begeleiding en kunnen ook residentiële opvang bieden.

Meer uitgebreide informatie over het begeleidingsaanbod en het juridische kader, vindt u op www.steunpunt.be onder het thema slachtoffer en mensenhandel.

De vertrouwenscentra kindermishandeling

Alle contacten met het vertrouwenscentrum verlopen in de nodige vertrouwelijkheid. U kunt bij het Vertrouwenscentrum terecht wanneer u bezorgd bent over de fysieke of emotionele veiligheid van een kind. Ook als kind of jongere zelf kan je bij het Vertrouwenscentrum¹² terecht wanneer je een vertrouwelijk gesprek wil.

Het Vertrouwenscentrum stelt alles in het werk om elke vorm van kindermishandeling te beëindigen via begeleiding en advies.

Indien de gerechtelijke overheden nog niet op de hoogte zijn, dan zal het Vertrouwenscentrum deze alleen inschakelen als er geen andere mogelijkheid tot hulpverlening is.

Ook de gerechtelijke overheid kan mensen doorverwijzen naar een vertrouwenscentrum kindermishandeling. Dit kan een van de voorwaarden zijn die worden opgelegd na gerechtelijke tussenkomst.

11. Achteraan deze brochure vindt u de adressen van de onthaalhuizen.

12. Achteraan deze brochure vindt u een adressenlijst van de vertrouwenscentra kindermishandeling

Child Focus - voor hulp bij de verdwijning, of seksueel misbruik van kinderen

Indien uw kind verdwenen of ontvoerd is of het slachtoffer werd van extrafamiliaal seksueel misbruik kan u contact opnemen met Child Focus, 7 dagen op 7, 24 uur op 24 via het gratis noodnummer 116 000.

U kan bij Child Focus terecht voor een volledige ondersteuning:

- › u krijgt een psychosociale ondersteuning die u kan helpen de gevolgen van de verdwijning, ontvoering of het seksueel misbruik te overzien.
- › u wordt begeleid in uw contacten met de verschillende bevoegde diensten. Child Focus werkt samen met politie, justitie en het Federaal Aanspreekpunt Internationale Kinderontvoering bij verdwijningen en (ouderlijke) ontvoeringen.
- › Child Focus bewaakt tevens de opvolging van uw dossier bij deze diensten.
- › Child Focus kan het *onderzoek* actief ondersteunen door het opmaken en verspreiden van affiches of vignettes in geval van een verdwijning, het ter beschikking stellen van zijn gratis noodnummer voor getuigenissen en zijn netwerk van vrijwilligers.

- › in sommige gevallen kan u beroep doen op het financieel fonds voor specifieke uitgaven die verband houden met de verdwijning, ontvoering of het seksueel misbruik. Child Focus komt evenwel niet tussen in de gerechtskosten.

De hulp die Child Focus biedt is volledig gratis.

De stichting is een private organisatie van openbaar nut die volledig onafhankelijk van politie en justitie optreedt.

Alle medewerkers van het operationele team zijn gebonden door het beroepsgeheim.

De lotgenotenverenigingen:

vzw Ouders van Verongelukte Kinderen (OVK)

OVK¹³ groeide uit de behoefte van ouders die hun kind hebben verloren in het verkeer, om een luisterend oor, begrip en erkenning te vinden. OVK is een lotgenotenvereniging die in de eerste plaats begeleiding en ondersteuning wil bieden aan families van jonge verkeersslachtoffers. Hiertoe organiseert OVK praatgroepen, therapeutische weekends, bijeenkomsten en bijstand door lotgenoten in de contacten met de verzekeringen, politie, justitie.

OVK biedt een ledenblad aan alsook een website met “een sterrenhemel” en een kalender waar de overleden kinderen een speciale plaats krijgen.

OVK spant zich tevens in om zowel de overheid als het gerecht, de politie, de verzekeringssector en de medische sector bewust te maken van de noden en behoeften van families van jonge verkeersslachtoffers en hen hun verantwoordelijkheid in dit domein te doen opnemen.

OVK wil zowel de sterke weggebruiker als het brede publiek sensibiliseren via o.a. de SAVE-actie.

vzw Ouders van een vermoord kind

Ouders van een vermoord kind¹⁴ is een zelfhulpgroep die hulp wil bieden aan ouders wiens kind werd vermoord. Er wordt geluisterd, informatie en bijstand verleend bij de gerechtelijke afhandeling, tot en met aanwezigheid bij de rechtszaak. Ten slotte wenst de vereniging de aandacht van de overheid en de publieke opinie te vestigen op hun problematiek. Contact met lotgenoten kan gebeuren tijdens de praatavonden die om de maand plaatsvinden.

13. Achteraan deze brochure vindt u het adres van OVK

14. Achteraan deze brochure vindt u het adres van de vzw Ouders van een vermoord kind

Definities en schema

Toelichting bij veel gebruikte termen

Attest van klachtneerlegging

document dat u krijgt als u een klacht indient bij een politiedienst.

Autopsie

onderzoek van het lichaam van een overledene door een arts die wordt aangeduid door het gerecht, een wetsgeneesheer.

Bemiddeling

de wet biedt iedereen die betrokken is in een strafprocedure de mogelijkheid om gratis een beroep te doen op een bemiddeling. Dit is mogelijk in elk stadium van de procedure en zelfs tijdens de strafuitvoering. Een bemiddeling op verzoek van het slachtoffer of de dader is geen alternatief voor een uitspraak door de rechter. Een bemiddeling laat het slachtoffer en de dader toe, met behulp van een neutrale persoon, een dialoog aan te gaan betreffende de feiten en de gevolgen van het misdrijf en mogelijkheden tot herstel te zoeken. Voor meer informatie kan u terecht bij een erkende bemiddelingdienst of het *justitiehuis*.

Bemiddeling in strafzaken

De bemiddeling in strafzaken is een maatregel die door de *procureur des konings* kan worden voorgesteld aan de vermoedelijke dader waarbij niet toe vervolging wordt overgegaan mits het aanvaarden en respecteren van één of meerdere maatregelen. Met deze bemiddeling wordt getracht om de materiële en/of morele schade te herstellen via een overeenkomst tussen dader en slachtoffer.

Burgerlijke partij

De burgerlijke partij is de persoon die zich slachtoffer van een misdrijf acht, waarbij een *strafvordering* in werking is gesteld en die de bedoeling heeft, in deze titel, een vergoeding van zijn schade te bekomen.

Burgerlijke vordering

vordering waarbij de benadeelde schadevergoeding eist van de persoon die de schade heeft veroorzaakt. Er zijn twee mogelijkheden: de benadeelde stelt zich *burgerlijke partij* voor de strafrechtbank of stelt een vordering tot de vergoeding van de geleden schade in voor de burgerlijke rechtbank. De burgerlijke rechter zal dan wel de eventuele uitspraak van de *strafrechter* moeten afwachten alvorens hij de zaak kan afhandelen.

Confrontatie

in het kader van het *onderzoek* kan u worden gevraagd of u een verdachte herkent als de dader van het misdrijf. Dit kan eventueel gebeuren via een doorkijkspiegel, waarbij de verdachte u niet kan zien.

Gerechtelijk onderzoek

het *onderzoek* dat wordt geleid door de *onderzoeksrechter* en dat als doel heeft de daders van misdrijven op te sporen, de bewijzen te verzamelen.

De *onderzoeksrechter* kan dwang gebruiken en ingrijpende onderzoeksmaatregelen bevelen, bijvoorbeeld een huiszoeking. Wanneer het gerechtelijk onderzoek is afgerond, beslist een *onderzoeksge-recht* over de verdere afhandeling van de zaak.

Gerechtsdeurwaarder

persoon die over wettelijke dwangmogelijkheden beschikt om een vonnis uit te voeren. De gerechtsdeurwaarder kan bijvoorbeeld optreden tegen een veroordeelde dader die de schadevergoeding waartoe hij werd veroordeeld niet vrijwillig betaalt.

Griffie

secretariaat van de hoven en rechtbanken, waar o.m. de originele juridische dossiers worden bewaard.

Internering

wanneer een verdachte zich in een toestand van krankzinnigheid, ernstige zwakzinnigheid of mentaal onevenwicht bevindt waardoor hij niet in staat is zijn daden onder controle te houden, kan de rechter beslissen dat deze persoon moet worden opgenomen in, bijvoorbeeld, een inrichting tot bescherming van de maatschappij. Deze maatregel wordt genomen om de maatschappij te beschermen tegen gevaarlijke, geestesgestoorde delinquenten en om hen, in de mate van het mogelijke, te genezen.

Justitiehuis

Er is een justitiehuis in elk gerechtelijk arrondissement. Een justitiehuis heeft verschillende opdrachten. Indien u geconfronteerd wordt met vragen of problemen rond welbepaalde domeinen van justitie kan u er, in het kader van de eerstelijnswerking, terecht. Een justitieassistent zal u dan onthalen en informeren en indien nodig doorverwijzen. Bij de dienst *slachtofferonthaal* kan u, op afspraak, terecht voor specifieke informatie over uw gerechtelijk dossier en voor de nodige ondersteuning en bijstand tijdens de hele gerechtelijke procedure.

Daarnaast behoren tot het takenpakket van de justitiehuisen ook de maatschappelijke onderzoeken, de *bemiddeling in strafzaken*, de begeleiding van daders van misdrijven (bijvoorbeeld personen die voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld of personen onder elektronisch toezicht), de opvolging van de autonome werkstraffen en de burgerrechtelijke opdrachten.

Kamer van inbeschuldigingstelling

zie *onderzoeksgerecht*.

Minnelijke schikking

De *procureur des Konings* kan de dader voorstellen om een bepaalde geldsom te betalen binnen een vastgestelde termijn. Hij kan dit enkel voorstellen als de dader zijn schuld erkent en het slachtoffer vergoed voor de veroorzaakte schade. Indien de dader deze geldsom betaalt, dooft de *strafvordering* uit (dit betekent dat de *procureur des Konings* deze zaak niet meer voor de strafrechtbank kan brengen).

Onderzoek

zie *opsporingsonderzoek* en *gerechtelijk onderzoek*.

Onderzoeksgerecht

rechtbank, het betreft de *raadkamer* op het niveau van Eerste Aanleg of de *kamer van inbeschuldigingstelling* op het niveau van het Hof van Beroep. Het onderzoeksgerecht beslist na het *gerechtelijk onderzoek* over het verdere verloop van de zaak. Zo kan de *raadkamer* de verdachte buiten vervolging stellen, of daarentegen naar het *vonnisgerecht* verwijzen. Tegen deze beslissing van de *raadkamer* kan beroep worden aangetekend bij de *Kamer van Inbeschuldigingstelling*.

Het onderzoeksgerecht spreekt zich ook uit over het handhaven van de voorlopige hechtenis van de verdachte.

Onderzoeksrechter

rechter die het *gerechtelijk onderzoek* leidt. Daarenboven beslist hij een verdachte in voorlopige hechtenis te nemen of niet.

Openbaar ministerie

zie *parket*.

Opsporingsonderzoek

onderzoek onder de leiding van de *procureur des Konings*, met als doel het opsporen van misdrijven, hun daders en de bewijzen ervan en de nuttige elementen te verzamelen voor de uitvoering van de *strafvordering*.

Parket

het *openbaar ministerie* bij de correctionele rechtbank of de politierechtbank dat wordt uitgeoefend door de *Procureur des Konings*, bijgestaan door zijn substituten. Het *openbaar ministerie* waakt in het belang van de samenleving over het normale verloop en de regeling van de strafprocedure. Zij doen dit zowel op het niveau van de behandeling van de zaak ten gronde als in de loop van de daaraan voorafgaande procedure van het *opsporingsonderzoek* en het *gerechtelijk onderzoek* (voor de *onderzoeksgerechten: raadkamer* en *kamer van inbeschuldigingstelling*). Zij kunnen beslissen af te zien van vervolging door het dossier te *seponeren*, door een *bemiddeling in*

strafzaken tussen de dader en het slachtoffer voor te stellen of door aan de dader van het misdrijf voor te stellen om een *minnelijke schikking* te betalen. Zij kunnen ook beslissen de dader te vervolgen voor de *strafrechter*. Ter terechtzitting vorderen zij dan de toepassing van de strafwet; zij zien er tevens op toe dat de nodige maatregelen worden genomen voor de passende uitvoering van de uitgesproken straffen.

Parket-generaal

het *openbaar ministerie* op het niveau van het hof van beroep. Aan het hoofd staat een *procureur-generaal*.

Politionele slachtofferbejegening

dienstverlening aan slachtoffers door de politiediensten, waarbij de eerste opvang en het onthaal van het slachtoffer evenals het verstrekken van een goede basisinformatie aan het slachtoffer centraal staan.

Proces-verbaal (pv)

document waarin de politie alle nuttige inlichtingen in verband met het misdrijf opneemt en dat in de regel wordt overgemaakt aan het *parket*.

Procureur des Konings

zie *parket*.

Procureur-generaal

zie *parket*.

Raadkamer

zie *onderzoeksgerecht*.

Slachtofferhulp

de psychosociale of therapeutische bijstand. Deze bijstand is een bevoegdheid voor de gemeenschappen of de gewesten (van de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie te Brussel). Elke gemeenschap of elk gewest kan de diensten slachtofferhulp op autonome wijze inrichten.

Slachtofferonthaal

de dienstverlening aan slachtoffers door de gerechtelijke instanties, teneinde de slachtoffers zorgvuldig en correct te bejegenen doorheen de gerechtelijke procedure.

Slachtofferzorg

omvat de *politionele slachtofferbejegening*, het *slachtofferonthaal* en *slachtofferhulp*.

Seksuele Agressie set

dit set bevat een handleiding met onderrichtingen en instrumenten waarmee de geneesheer sporen kan afnemen bij een slachtoffer van misdrijven met een seksueel karakter (verkrachting of aanranding van de eerbaarheid). Deze sporen moeten het een wetenschappelijk laboratorium mogelijk maken bewijselementen te verzamelen betreffende de identiteit van de dader. De set bevat ook inlichtingen voor het slachtoffer en voor de politiediensten.

Seponering

de beslissing van de *procureur des Konings* om (voorlopig) geen vervolging in te stellen. Deze beslissing kan worden genomen om haalbaarheidsredenen (bijvoorbeeld gebrek aan bewijzen, dader onbekend) of om opportuniteitsredenen. Deze beslissing doet echter geen afbreuk aan het recht van het slachtoffer om zich *burgerlijke partij* te stellen.

De eventuele verdachte zal voorlopig dus niet verder door het *parket* worden vervolgd. Het slachtoffer behoudt echter de mogelijkheid om zich *burgerlijke partij* te stellen.

Strafrechter

zie *vonnisgerecht*.

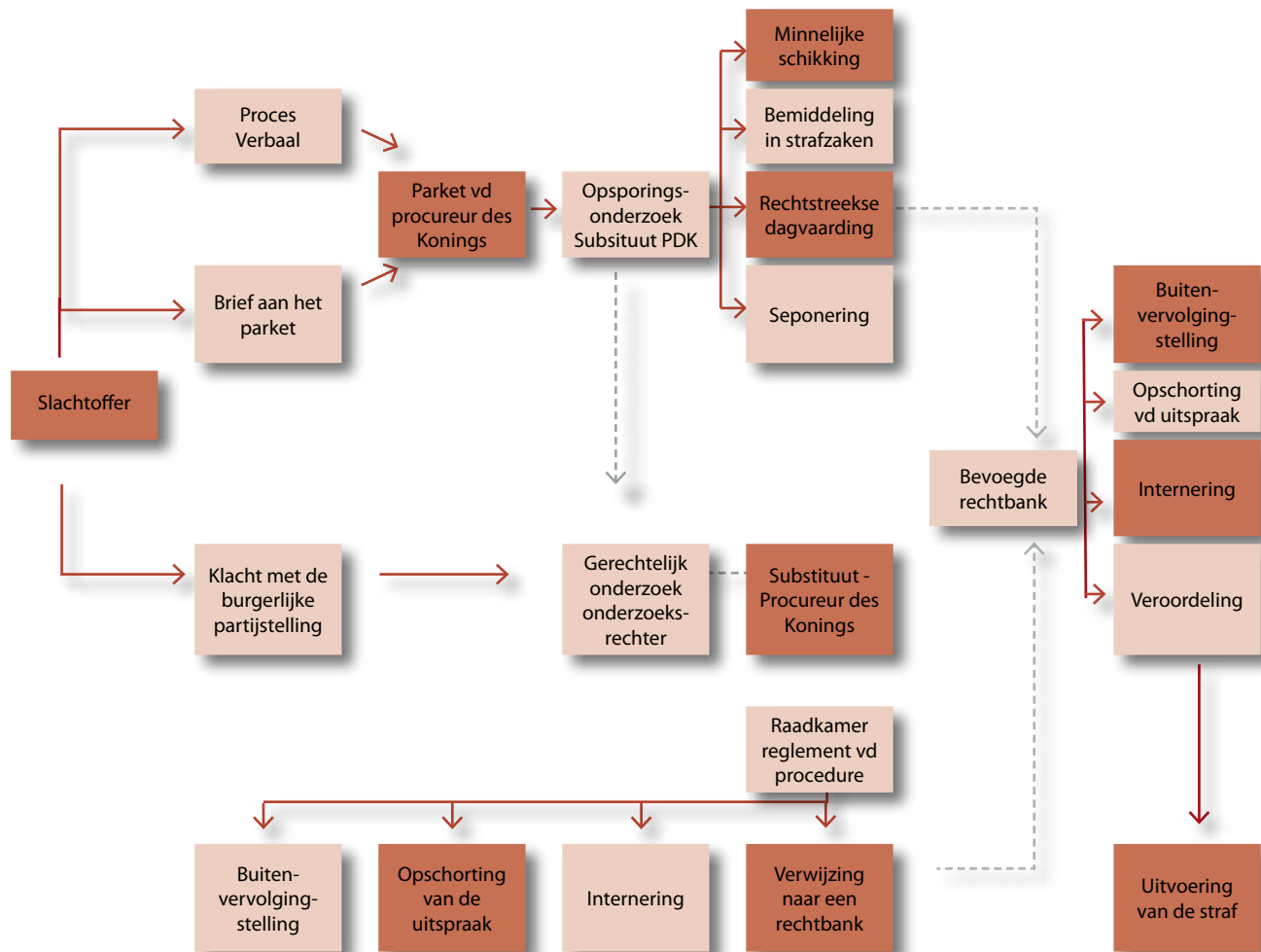
Strafvordering

Vordering ingesteld door het openbaar ministerie, door een klacht met burgerlijke partijstelling of door rechtstreekse dagvaarding met het oog op de toepassing van de strafwet.

Vonnisgerecht

rechtbank waarin de rechter zetelt die zich uitsprekt over de grond van de zaak. Zo kan de *strafrechter*, indien hij de feiten bewezen acht, de dader veroordelen tot een straf, en aan de *burgerlijke partij* een schadevergoeding toekennen. In het andere geval spreekt hij de dader vrij. De politierechtbank, de correctionele rechtbank en het hof van assisen zijn vonnisgerechten in strafzaken.

Schematische voorstelling van de strafrechtspleging

Nuttige adressen en telefoonnummers

Voor informatie en hulp

Diensten politionele slachtofferbejegening

U kan zich hiervoor wenden tot de tussenkomende politiedienst of tot het politiekantoor in uw buurt; deze zullen u de nodige gegevens bezorgen. www.polfed.be

Diensten slachtofferonthaal - *Nederlandstalige diensten slachtofferonthaal*

Antwerpen

Justitiepaleis
Bolivarplaats 20 bus 2
2000 ANTWERPEN
T: 03 257 90 21

Gent

Parket van de Procureur des Konings
Opgeëistenlaan 401B
9000 GENT
T: 09 234 40 11

Leuven

Gerechtsgebouw
Smoldersplein 5
3000 LEUVEN
T: 016 21 45 50

Turnhout

Gerechtsgebouw
Warandestraat 51
2300 TURNHOUT
T: 014 40 45 70

Brugge

Justitiepaleis
Kazernevest 3
8000 BRUGGE
T: 050 47 34 36

Hasselt

Gerechtsgebouw
Thonissenlaan 75
3500 HASSELT
T: 011 24 66 50

Mechelen

Gerechtsgebouw
Keizerstraat 20
2800 MECHELEN
T: 015 28 81 11

Veurne

Gerechtsgebouw
Peter Benoitlaan 2
8630 VEURNE
T: 058 29 63 84

Brussel

Parket van de procureur des konings
Quatre Brasstraat 4, 1ste verd.
1000 BRUSSEL
T: 02 508 71 69

Ieper

Parket van de Procureur des Konings
D'Hondtstraat 13
8900 IEPER
T: 057 23 96 40

Oudenaarde

Parket van de Procureur des Konings
Bourgondiëstraat 5
9700 OUDENAARDE
T: 055 33 16 20

Dendermonde

Parket van de Procureur des Konings
Zwarte Zusterstraat 2-6
9200 DENDERMONDE
T: 052 25 15 11

Kortrijk

Gerechtsgebouw
Burgemeester Nolfstraat 10A
8500 KORTRIJK
T: 056 26 95 35

Tongeren

Justitiehuis
Kielenstraat 24
3700 TONGEREN
T: 012 39 96 03

Justitiehuizen - Nederlandstalige justitiehuizen

Justitiehuis Antwerpen

Kipdorp 44 - 46
2000 ANTWERPEN

T: 03 206 96 20

F: 03 206 96 30

E: justitiehuis.antwerpen@just.fgov.be

Justitiehuis Gent

Cataloniëstraat 6-9
9000 GENT

T: 09 269 62 20

F: 09 269 62 55

E: justitiehuis.gent@just.fgov.be

Justitiehuis Leuven

Bondgenotenlaan 116 bus 3
3000 LEUVEN

T: 016 30 14 50

F: 016 30 14 55

E: justitiehuis.leuven@just.fgov.be

Justitiehuis Turnhout

Merodecenter 1- Merodelei
2300 TURNHOUT

T: 014 47 13 40

F: 014 47 13 41

E: justitiehuis.turnhout@just.fgov.be

Justitiehuis Brugge

Predikherenrei 4
8000 BRUGGE

T: 050 44 24 10

F: 050 44 24 24

E: justitiehuis.brugges@just.fgov.be

Justitiehuis Hasselt

Maagdendries 3
3500 HASSELT

T: 011 29 50 40

F: 011 29 50 56

E: justitiehuis.hasselt@just.fgov.be

Justitiehuis Mechelen

Schoolstraat 9
2800 MECHELEN

T: 015 43 36 11

F: 015 43 20 46

E: justitiehuis.mechelen@just.fgov.be

Justitiehuis Veurne

Iepersessteenweg 87
8630 VEURNE

T: 058 33 23 50

F: 058 33 23 51

E: justitiehuis.veurne@just.fgov.be

Justitiehuis Brussel

Regentschapsstraat 63
1000 BRUSSEL

T: 02 557 76 11

F: 02 557 76 44

E: justitiehuis.brussel@just.fgov.be

Justitiehuis Ieper

R. Colaertplein 31
8900 IEPER

T: 057 22 71 70

F: 057 21 57 62

E: justitiehuis.ieper@just.fgov.be

Justitiehuis Oudenaarde

Lapperfort 1
9700 OUDENAARDE

T: 055 31 21 44

F: 055 30 11 20

E: justitiehuis.oudenaarde@just.fgov.be

Justitiehuis Dendermonde

Zwarte Zustersstraat 8
9200 DENDERMONDE

T: 052 25 05 20

F: 052 25 05 31

E: justitiehuis.dendermonde@just.fgov.be

Justitiehuis Kortrijk

Burgemeester Nolfstraat 51
8500 KORTRIJK

T: 056 26 06 31

F: 056 26 06 39

E: justitiehuis.kortrijk@just.fgov.be

Justitiehuis Tongeren

Kielenstraat 24
3700 TONGEREN

T: 012 39 96 66

F: 012 39 96 67

E: justitiehuis.tongeren@just.fgov.be

Juridische tweedelijnsbijstand (de zogenaamde pro deo diensten)

www.advocaat.be

Orde van de Advocaten te Antwerpen Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Bolivarplaats 20/15
2000 ANTWERPEN
T: 03 260 72 80 - F: 03 260 72 74

E: bjb@balieantwerpen.be

W: www.balieantwerpen.be

Open elke werkdag van 10u30 tot 12u30

en van 16u30 tot 18u00 -

Tijdens maanden juli en augustus enkel op dinsdag en donderdag

Orde van de Advocaten te Brugge Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Langestraat 120
8000 BRUGGE
T: 050 34 97 20 - F: 050 34 66 72

E: secretariaat@balie-brugge.be

W: www.baliebrugge.be

Orde van de Advocaten te Brussel Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Poelaertplein
1000 BRUSSEL
T: 02 519 84 68 of 02 508 66 55
F: 02 518 94 31

E: bjb@baliebrussel.be

W: www.baliebrussel.be

Open elke werkdag van 9u00 tot 11u00

Orde van de Advocaten te Dendermonde Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Noordlaan 31 - lok. 02
9200 DENDERMONDE
T: 052 21 71 83 (11u00 en 12u00)

F: 052 20 16 31

Open elke werkdag van 11u00 tot 12u00

Orde van de Advocaten te Gent Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Opgeëistenlaan 401
9000 GENT
T: 09 234 56 27

E: bjb@balie-gent.skynet.be

W: www.baliegent.be

*Open maandag, woensdag en donderdag van 17u00 tot 17u30 en
dinsdag en vrijdag van 11u00 tot 11u20*

Orde van de Advocaten te Hasselt Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtshof
Thonissenlaan 75
3500 HASSELT
T: 011 24 66 70 - F: 011 24 66 75

E: bjb@baliehasselt.be

W: www.juridischlimburg.be

Open elke werkdag van 10u00 tot 12u30

Orde van de Advocaten te Ieper
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtshof
Grote Markt
8900 IEPER
T: 0473 48 71 74 - F: 056 44 03 78
E: bjb.ieper@telenet.be
Open na afspraak

Orde van de Advocaten te Kortrijk
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw I - lokaal 54 B - 1ste verdiep.
Burgemeester Nolfstraat 10 A
8500 KORTRIJK
T: 056 26 95 20 - F: 056 26 95 56
E: balie.kortrijk.ann@skynet.be
W: www.baliekortrijk.be
Open dinsdag en donderdag om 11u00

Orde van de Advocaten te Leuven
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Smoldersplein 5
3000 LEUVEN
T: 016 21 45 45 - F: 016 21 45 46
E: bjb@balieleuven.be
W: www.balieleuven.be
Open dinsdag en donderdag van 11u00 tot 12u00

Orde van de Advocaten te Mechelen
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtshof
Keizerstraat 20
2800 MECHELEN
T: 015 28 81 97 - F: 015 21 21 35
E: balie.mechelen@telenet.be
W: www.balie-mechelen.be
Open woensdag om 10u30

Orde van de Advocaten te Oudenaarde
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Bourgondiëstraat 5
9700 OUDENAARDE
T: 055 33 16 49 - F: 055 31 49 63
E: balie.oudenaarde@online.be
Open dinsdag en donderdag van 10u00 tot 12u00

Orde van de Advocaten te Tongeren
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Huis van de Advocaat
Kielenstraat 20
3700 TONGEREN
T: 012 74 74 96 - F: 012 39 26 38
E: bjb@balietongeren.be
W: www.juridischlimburg.be
Open elke werkdag van 9u00 tot 12u00

Orde van de Advocaten te Turnhout
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtshof
Kasteelplein 1
2300 TURNHOUT
T: 014 42 22 77 - F: 014 42 07 89
E: turnhout.balie@scarlet.be
W: www.advocatenturnhout.be
Open maandag en vrijdag van 11u30 tot 13u00

Orde van de Advocaten te Veurne
Bureau voor juridische bijstand (BJB)

Gerechtsgebouw
Peter Benoitlaan 2
8630 VEURNE
T: 058 29 63 31 - F: 058 31 44 17
E: waeyaert.dirk@skynet.be
Open elke vrijdag van 10u30 tot 12u00

Diensten Slachtofferhulp

Nederlandstalige diensten

Centra voor Algemeen Welzijnswerk met diensten Slachtofferhulp

www.caw.be/slachtofferhulp

ALGEMEEN

Steunpunt Algemeen Welzijnswerk Afdeling Slachtofferhulp

Diksmuidelaan 50 - 2600 BERCHEM
T: 03 366 15 40

PROVINCIE ANTWERPEN

CAW De Mare

Lodewijk de Raetstraat 13
2020 ANTWERPEN
T: 03 247 88 30 - F: 03 247 88 39
E: slachtofferhulp@cawdemare.be

CAW De Kempen

Hofkwartier 23 - 2200 HERENTALS
T: 014 23 02 42 - F: 014 23 55 39
E: slachtofferhulp@cawdekempen.be

CAW Het Welzijnshuis

G. Gezellestraat 54 - 2830 WILLEBROEK
T: 03 860 90 19 - F: 03 866 35 91
E: slachtofferhulp@hetwelzijnshuis.be

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT en BRUSSEL

CAW Archipel - Groot Eiland

Groot Eiland 84 - 1000 BRUSSEL
T: 02 514 40 25 - F: 02 512 65 35
E: grooteiland.slh@archipel.be
W: www.slachtofferhulp-brussel.be

Contactpunten

Deken Michielsstraat 48 - 1500 HALLE
T: 02 514 50 25 - F: 02 514 65 35
E: grooteiland.slh@archipel.be
J.B. Nowélei 33 - 1800 VILVOORDE
T: 02 514 50 25 - F: 02 514 65 35
E: grooteiland.slh@archipel.be

Roelandsveldstraat 22 - 1700 DILBEEK
T: 02 514 50 25 - F: 02 514 65 35
E: grooteiland.slh@archipel.be

CAW Leuven

Redingenstraat 6 - 3000 LEUVEN
T: 016 21 01 03 - F: 016 21 01 04
E: slachtofferhulp@cawleuven.be
W: www.slachtofferhulp-brussel.be

PROVINCIE LIMBURG

CAW Sonar

Plantenstraat 127 - 3500 HASSELT
T: 011 23 23 40 - F: 011 23 23 49
E: slachtofferhulp.hasselt@cawsonar.be
W: www.cawsonar.be

CAW Sonar

Rozenstraat 28 - 3500 HASSELT
T: 011 23 23 40 - F: 011 23 23 49
E: slachtofferhulp.limburg@cawsonar.be
W: www.cawsonar.be

Antenneposten

Ursulinenstraat 7 - 3800 SINT-TRUIDEN
T: 011 68 86 00
E: slachtofferhulp.limburg@cawsonar.be

Noordlaan 135 - 3600 GENK
T: 089 57 31 01 - F: 089 36 35 70
E: slachtofferhulp.limburg@cawsonar.be

Burgemeester Laenenstraat 7, bus 14
3900 OVERPELT
T: 011 64 05 00 - F: 011 64 13 50
E: slachtofferhulp.limburg@cawsonar.be

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

CAW Regio Dendermonde

OLV Kerkplein 30 - 9200 DENDERMONDE
T: 052 25 99 55 - F: 052 22 54 81
W: www.cawregiodendermonde.be

Antenneposten:

Gasmeterstraat 81B - 9100 SINT-NIKLAAS
T: 03 776 82 71 - F: 03 766 20 18

Haarsnijderslaan 14 - 9160 LOKEREN

T: 09 339 06 00 - F: 09 348 49 31

Adbijstraat 81 - 9400 NINOVE

T: 054 31 89 30 - F: 054 32 03 15

Botermelkstraat 177 - 9300 AALST

T: 053 77 61 16 - F: 053 70 56 30

CAW Visserij

Visserij 153 - 9000 GENT
T: 09 225 42 29 - F: 09 233 85 79
E: slachtofferhulp@cawvisserij.be
W: www.cawvisserij.be

CAW Zuid Oost-Vlaanderen

Afdeling Sociaal Huis Pandora

Grotenbergstraat 26 - 9620 ZOTTEGEM
T: 09 360 33 66 - F: 09 361 206 57
E: sociaal.huis.zottegem@skynet.be
W: www.sociaalhuispandora.be

CAW Zuid Oost-Vlaanderen

Ponettestraat 87 - 9600 RONSE
T: 055 20 83 32 - F: 055 20 65 56
E: kompas@cawzuidoostvlaanderen.be

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

CAW De Viersprong

Garenmarkt 3 - 8000 Brugge
T: 050 47 10 47 - F: 050 47 10 57
E: caw.slachtofferhulp@deviersprong.be
W: www.deviersprong.be

Antenneposten:

's Gravenwinkelstraat 20 - 8820 TORHOUT
T: 050 21 25 22 - F: 050 21 61 04
E: caw.torhout@deviersprong.be

Stationstraat 44 bus 1 - 8700 TIELT

T: 050 40 09 99

Hospitaalstraat 35 - 8400 OOSTENDE

T: 059 40 25 36 - F: 050 47 10 57

CAW De Papaver

H. Cartonstraat 10 - 8900 IEPER
T: 057 20 51 86 - F: 057 21 69 27
E: slachtofferhulp@cawdepapaver.be

CAW De Papaver

Peter Benoîtlaan 58 - 8630 VEURNE
T: 058 28 00 28 - F: 058 28 00 20
E: slachtofferhulp@cawdepapaver.be

CAW Stimulans

Groeningestraat 28 - 8500 KORTRIJK
T: 056 21 06 10 - F: 056 21 06 40
E: onthaalkortrijk@cawstimulans.be
W: www.cawstimulans.be

CAW Stimulans

Slachtofferhulp Roeselare
Krekelstraat 56 - 8870 IZEGEM
T: 051 33 78 78 - F: 051 33 78 79
E: onthaalkortrijk@cawstimulans.be

Erkende bemiddelingsdiensten

Om de contactgegevens van de bemiddelingsdienst in je buurt te bekomen of voor verder informatie, contacteer:

Centraal Secretariaat Suggnomè

Maria Theresiastraat 114 - 3000 LEUVEN
T: 016 22 63 88 - F: 016 74 82
E: info@suggnome.be - W: www.suggnome.be

Andere specifieke hulpverleningsinstanties

Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders

Waterloolaan 115
1000 BRUSSEL

T: 02 542 65 11

E: commissie.slachtoffers@just.fgov.be

Rondpunt Steunpunt Vlaanderen

Sint-Jacobsmarkt 97
2000 ANTWERPEN

T: 03 205 74 80

F: 03 707 26 99

E: info@rondpunt.be

W: www.rondpunt.be

www.watnaevenverkeersongeval.be

Tele-Onthaal

T: 106

W: www.tele-onthaal.be

Child Focus voor hulp bij de verdwijning van kinderen

T: 116 000

W: www.childfocus.be

vzw Ouders van Verongelukte kinderen

Leon Theodorstraat 85,
1090 BRUSSEL

T: 02 427 75 00

F: 02 427 75 01

E: info@ovk.be

W: www.ovk.be

vzw Ouders van een vermoord kind

Sint-Pieterskerklaan 99
8000 BRUGGE

T: 050 51 40 08

Mensenhandel

Payoke vzw

Leguit 4
2000 ANTWERPEN

T: 03 201 16 90

F: 03 233 23 24

E: admin@payoke.be

W: www.payoke.be

Pagasa vzw

Cellebroersstraat 16
1000 BRUSSEL

T: 02 511 64 64

F: 02 511 58 68

E: pag.asa@skynet.be

De vertrouwenscentra Kindermishandeling in Vlaanderen

W: www.kindermishandeling.org

VK Antwerpen

Prof. Claraplein
2018 ANTWERPEN
T: 03 230 41 90
F: 03 230 45 82
E: info@vkantwerpen.be

Antenneposten:

Maurits Sabbestraat 119
2800 MECHELEN
T: 015 20 21 31
F: 015 20 00 79
E: info@vkmechelen.be

Graatakker 158
2300 TURNHOUT
T: 014 42 22 03
F: 014 42 18 66
E: info@vkturnhout.be

VK Brussel

Laarbeeklaan 101
1090 BRUSSEL (Jette)
T: 02 477 60 60
F: 02 477 87 50
E: kindinnood@az.vub.ac.be

VK Limburg

Boerenkrijgsingel 30
3500 HASSELT
T: 011 27 46 72
F: 011 27 27 80
E: info@vklimburg.be

VK Oost-Vlaanderen

Brugsesteenweg 274a
9000 GENT
T: 09 216 73 30
F: 09 216 73 39
E: info@vkgent.be

VK Vlaams-Brabant

Justus Lipsiusstraat 71 (3e verd.)
3000 LEUVEN
T: 016 30 17 30
E: vk.vlaams-brabant@uzleuven.be

VK West-Vlaanderen

Blankenbergsesteenweg 112
8000 BRUGGE
T: 0800 97 0 79
T: 050 34 57 57
F: 050 33 37 08
E: info@vertrouwenscentrumwvl.be

Bij klachten

Heeft u als slachtoffer klachten over de manier waarop u werd behandeld, over de verkregen informatie, over genomen beslissing, dan kan u hier terecht:

› **Voor een klacht over de politie**

Vast comité van Toezicht op de Politiediensten
Wetstraat 52 - 1040 BRUSSEL
T: 02 286 28 11 (centraal nummer vh parlement)

› **Voor een klacht over de werking van Justitie**

Hoge Raad voor de Justitie
Louisalaan 65 b1 - 1050 BRUSSEL
T: 02 542 16 16

› **Voor een klacht over een magistraat**

Procureur-generaal van het rechtsgebied

› **Voor een klacht over een advocaat**

Stafhouder
Gegevens te verkrijgen bij de:
Orde van Vlaamse Balies
Koningsstraat 148
1000 BRUSSEL
T: 02 227 54 70
F: 02 227 54 79
E: info@advocaat.be

Tot slot

Federale Overheidsdienst Justitie

Waterloolaan 115
1000 BRUSSEL
T: 02 542 65 11

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

Algemene directie Veiligheids- en Preventiebeleid
Koningsstraat 56
1000 BRUSSEL
T: 02 500 25 15

Vlaamse Overheid

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Afdeling Welzijn en Samenleving
Koning Albert II-laan 35 bus 30
1030 BRUSSEL
T: 02 553 33 30

Alfabetische index

A

Attest van klachtneerlegging
Autopsie

B

Bedreiging
Bemiddeling
Bescherming en respect voor het privé-leven
Burgerlijke partij
Burgerlijke vordering

C

Child Focus
Commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling
Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van
opzettelijke gewelddaden en aan de
occasionele redders
Confrontatie
Correctionele rechtbank

D

Diensten Slachtofferhulp
Diensten voor hulpverlening

E

Eerbiedige, correcte behandeling

F

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Federale Overheidsdienst Justitie
Financieel herstel
Financiële hulp

G

Gerechtigd onderzoek
Gerechtigde overheid
Gerechtsdeurwaarder
Griffie

I

Informatie
Internering

J

Juridische bijstand
Justitieassistent belast met het slachtofferonthaal
Justitiehuis

K

Kamer van Inbeschuldigingstelling
Kindermishandeling
Klacht

M

Materiële schade
Minderjarigen
Minnelijke schikking
Misdaad
Morele schade

N

Notitienummer

O

OCMW
Onderzoek
Onderzoeksgerecht
Onderzoeksrechter
Onthaalhuizen
Openbaar ministerie
Opsporingsonderzoek
Overlijden
Overtreding

P

Parket
Plichten
Politiediensten
Politierechtbank
Proces-verbaal (PV)
Procureur des Konings
Procureur-generaal
Psychosociale hulp

R

Raadkamer
Rechtsbijstand

S

Schade
Schadevergoeding
Seksuele Agressie Set
Seponering
Stafhouder
Steunpunt Algemeen Welzijnswerk
Strafrechter
Strafrechtspleging
Strafvordering

T

Tele-Onthaal

V

Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten
Vaststellingen
Verhoor
Vertrouwenscentra kindermishandeling
Vlaamse overheid
Vonnisgerecht
Voorwaardelijke invrijheidstelling

W

Wanbedrijf

Het Nationaal Forum voor slachtofferbeleid

Waterloolaan 115
1000 Brussel

forum.slachtoffers@just.fgov.be
www.slachtofferrechten.just.fgov.be

